

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 8 maart 2024
Ons kenmerk 10/5.1/2024000368
Behandeld door thema Energie
Onderwerp: Verduurzamingsaanpak Nij Begun
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u graag over de laatste stand van zaken in relatie tot de verduurzamingsaanpak Nij Begun. In dit proces trekken wij op met de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo.

Door Rijk en regio wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking van de maatregelen uit Nij Begun - de kabinetsreactie naar aanleiding van de parlementaire enquête gaswinning. De snelheid waarmee en de fase waarin de uitwerking zich bevindt verschillen sterk per maatregel. In Nij Begun reserveert het Rijk geld voor een isolatieaanpak. In de afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking van de isolatieaanpak die voortvloeit uit maatregel 29 van Nij Begun. Het doel is het verlagen van de energielasten voor de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe (Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo).

De isolatieaanpak wordt de komende maanden verder uitgewerkt door Rijk en regio. De verwachting is dat de contouren van de regeling na de zomer gereed zijn. U wordt op dat moment opnieuw geïnformeerd. De verwachting is dat de middelen vervolgens vanaf 1 januari 2025 ter beschikking zijn gesteld aan de gemeenten, waarna met de uitvoering kan worden gestart.

Om u zo goed mogelijk te informeren, vindt u in de bijlagen de raadsbrieven die door de colleges van Burgemeester en Wethouders van Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo zijn verstuurd. De inwoners worden geïnformeerd door berichten in de pers, in huis-aan-huisbladen en op social media. Door de gemeenten zal regelmatig naar inwoners worden gecommuniceerd over de isolatieaanpak.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlagen:

1. Raadsbrief gemeente Aa en Hunze
2. Raadsbrief gemeente Noordenveld
3. Raadsbrief gemeente Tynaarlo
4. Kaart versterkingsgebied
5. Uitgangspuntennotitie isolatieaanpak Groningen – Noord-Drenthe
6. Financiële onderbouwing isolatieaanpak Groningen – Noord-Drenthe

Aan de leden van de raad

Onderwerp : Verduurzamingsaanpak Nij Begun
No. : 2023-003495
Bijlagen : 1
Behandeld door : G. Thedinga
Telefoonnummer : (0592) 26 77 98

Gieten, 6 maart 2024

Geachte raad,

Aanleiding

Door Rijk en regio wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking van de maatregelen uit Nij Begun, de kabinetsreactie naar aanleiding van de parlementaire enquête gaswinning. De snelheid en de fase waarin de uitwerking zich bevindt verschillen sterk per maatregel. In de afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking van de isolatieaanpak die voortvloeit uit maatregel 29 van Nij Begun. Wij informeren u graag over de laatste stand van zaken.

Rol gemeenteraad

In Nij Begun reserveert het Rijk geld voor een isolatieaanpak. Het budget en de kaders worden gegeven in de tekst van maatregel 29. Het doel is het verlagen van de energielasten voor de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe (Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo). Het middel dat hiervoor wordt aangedragen, is het isoleren van woningen tot aan de isolatiestandaard. Deze standaard is een toekomstvast norm waarna een woning niet nogmaals geïsoleerd hoeft te worden om over te stappen naar een alternatief voor aardgas.¹ Hiervoor is 1,5 miljard gereserveerd voor het nemen van maatregelen en 150 miljoen voor de uitvoering door gemeenten.

De verdere uitwerking van de aanpak wordt gezamenlijk vormgegeven door Rijk en regio. Aangezien dit gaat om uitvoering, ligt de bevoegdheid bij de colleges. Graag informeren we uw raad hierover. De uitvoering zal worden ingepast in de door u vastgestelde bestaande gemeentelijke kaders, zoals de Transitievisie Warmte en wijkuitvoeringsplannen.

Uitgangspunten

1. Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoed (inclusief de landelijke ISDE-subsidie) voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot aan de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000).
2. Woningeigenaren met een kleine portemonnee (tot 140% van het minimumloon) krijgen 100% vergoed (inclusief de landelijke ISDE-subsidie) voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot aan de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000).
3. Overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% vergoeding (inclusief de landelijke ISDE-subsidie) voor isolatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van €20.000)
4. Terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023

¹ Deze standaard geeft aan wanneer een woning goed genoeg is geïsoleerd om aardgasvrij te worden. De standaard is ontstaan uit het Klimaatakkoord en is opgesteld door een speciale commissie. Zie voor meer informatie de website van [RVO](https://www.rvo.nl)

De uitgangspunten worden hieronder nader toegelicht.

Nadere toelichting

Wat staat er in maatregel 29 van Nij Begun

De ambitie van Groningen en Noord-Drenthe is om als eerste aardgasvrij te worden. Een eerste belangrijke stap op weg naar aardgasvrij is goede woningisolatie. In Nij Begun stelt het kabinet hiervoor 1,5 miljard beschikbaar.

Alle inwoners in Groningen en Noord-Drenthe kunnen hierdoor in de komende jaren profiteren van de voordelen van een energiezuinige woning én een lagere energierekening. Het doel is om alle huur- en koopwoningen die nu nog niet goed genoeg geïsoleerd zijn voor 2035 te isoleren. Hiermee zal de regio als eerste klaar zijn voor de overstap op duurzame bronnen van verwarming anders dan aardgas.

Maatregel 29 richt zich op de overige woningen in de provincie Groningen en de Drentse gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld, en voorziet in een substantiële bijdrage voor isolatie tot aan de standaard voor woningisolatie. Dit bedrag is in aanvulling op de reeds bestaande nationale subsidie- en financieringsregelingen, en boven op de middelen die beschikbaar zijn gesteld aan gemeenten voor de Lokale Isolatieaanpak en de aanpak van energiearmoede.

Hierdoor zal in de gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe ongeveer het dubbele beschikbaar zijn ten opzichte van de landelijke subsidies die voor iedereen in Nederland beschikbaar zijn.

Voor de uitvoering door de gemeenten en provincie komt extra geld beschikbaar en er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande gemeentelijke plannen, zoals de Transitievisies Warmte, wijkuitvoeringsplannen en de Lokale Aanpakken Isolatie.

Samenhang maatregel 28 en 29

In de afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking van de isolatieaanpak die voortvloeit uit maatregel 29. Een belangrijke drijfveer om snel stappen te zetten in de uitwerking van maatregel 29, is de verbinding met maatregel 28 die van toepassing is op het gebied in Groningen waar de versterking plaatsvindt (zie bijlage: kaart versterkingsgebied).

Maatregel 28 voorziet in het kosteloos isoleren van woningen die zwaar tot middelzwaar versterkt moeten worden en wordt uitgevoerd door de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). De NCG is reeds met de uitvoering van maatregel 28 gestart. Woningen met lichte versterking worden niet kosteloos geïsoleerd. Het onderscheid tussen licht en (middel)zwaar versterken is soms om arbitraire redenen ontstaan. Het was de nadrukkelijke wens vanuit de regio om te komen tot een gebiedsgerichte uitwerking van maatregel 29 in samenhang met maatregel 28, waarbij de verschillen zoveel mogelijk worden beperkt. Op honderden adressen ligt de versterking nu stil omdat bewoners willen wachten met de versterking totdat er meer duidelijkheid komt over het wel of niet meenemen van verduurzamingsmaatregelen bij de versterking.

Relatie tot het rapport van de Commissie Verschillen

De huidige stappen die gemaakt zijn in de uitwerking van maatregel 29 uit Nij Begun zijn niet los te zien van [het rapport van de Commissie Verschillen](#) dat is verschenen op 13 oktober 2023. Daarin staat de aanbeveling dat "Iedere bewoner in het aardbevingsgebied die dit wil zijn huis kan laten verduurzamen naar het niveau aardgasvrij-gereed". Dit zou betekenen dat alle woningeigenaren in het IMG-effectgebied² kosteloos hun woning zouden moeten kunnen isoleren naar de standaard voor woningisolatie. "De commissie adviseert ook dat in de uitvoering van de verduurzamingsaanpak het meest prioriteit en aandacht gegeven wordt aan de zwaarst getroffen en meest kwetsbare situaties." De aanbevelingen van de Commissie verschillen beperken zich niet tot verduurzaming. De commissie adviseert ook over het wegnemen van verschillen binnen de schadeafhandeling en versterkingsoperatie.

De conclusies en aanbevelingen van de Commissie Verschillen zijn voor de verdere uitwerking van Nij Begun een belangrijk vertrekpunt voor de regio. De regio zal er ook bij een nieuw kabinet op aandringen dat de aanbevelingen van de Commissie Verschillen worden opgevolgd. Dat betekent in

² Het IMG-effectgebied is het gebied waarbinnen het IMG schade afhandelt

het kader van de isolatieaanpak dat alle woningen in de dertien gemeenten kosteloos worden geïsoleerd. Dit vraagt om een substantiële extra bijdrage, waarover het demissionaire kabinet niet kan beslissen. Omdat deze onduidelijkheid leidt tot extra vertraging in de versterking en de verduurzaming, kiezen we nu voor de hierboven beschreven aanpak. De huidige uitwerking is zoveel mogelijk in lijn met het advies van de Commissie Verschillen, waarbij een 100% vergoeding nu al wordt voorgesteld in het versterkingsgebied en voor kwetsbare huishoudens. De overige woningeigenaren krijgen voortsnog een substantiële vergoeding voor isolatiemaatregelen, in overeenstemming met maatregel 29 uit Nij Begun.

De regio maakt richting het Rijk het uitdrukkelijk voorbehoud dat zij door het zetten van deze stap in de verdere uitwerking, wil bijdragen aan een oplossing voor de stilliggende versterking. Het voorliggende voorstel is echter niet het eindresultaat maar juist de start van het gesprek over de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Verschillen.

Tussenstappen in de verdere uitwerking

1. Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen met een maximum vergoeding van €40.000.

Om de verschillen zoveel mogelijk te beperken is ervoor gekozen om een gebied aan te wijzen (zie bijlage) in de kern van de versterkingsoperatie waar inwoners, isolatiemaatregelen tot 100% vergoed krijgen (inclusief de landelijke ISDE-subsidie) tot aan een maximumbedrag van €40.000.

Er is gekozen voor een investeringsplafond om ervoor te zorgen dat er voor iedereen voldoende middelen beschikbaar zijn en dat deze op een rechtvaardige manier verdeeld kunnen worden. Op deze manier kunnen alle inwoners profiteren van een energiezuinige woning en wordt energiearmoede verder tegengegaan. Dit maximumbedrag is voldoende voor nagenoeg alle inwoners om hun woning te isoleren.

2. Woningeigenaren met een kleine portemonnee (tot 140% van het minimumloon) krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000)

Woningeigenaren met een kleine portemonnee krijgen eveneens een 100% vergoeding voor isolatiemaatregelen (inclusief de landelijke ISDE-subsidie). Hier is ook het investeringsplafond van toepassing. Onder deze categorie vallen huishoudens met een inkomen onder de 140% van het wettelijk minimum loon. Hiermee wordt zoveel mogelijk aangesloten bij al bestaande regelingen gericht op deze doelgroep. Of daarbij wordt gekozen voor een harde grens of stapsgewijze afbouw van de subsidie, wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

3. Overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% vergoeding (inclusief ISDE-subsidie), tot aan een maximumvergoeding van €20.000.

De bewoners buiten het versterkingsgebied kunnen, in lijn met Nij Begun, rekenen op een substantiële bijdrage voor isolatiemaatregelen. Om ervoor te zorgen dat inwoners in één oogopslag weten waar ze recht op hebben is ervoor gekozen om één subsidiepercentage te communiceren. Hierin worden zowel de middelen vanuit Nij Begun als de ISDE-subsidie meegenomen. Dit percentage bedraagt 50% van de totale investeringsom, met een maximumvergoeding van €20.000.

4. Terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023

Om ervoor te zorgen dat bewoners niet wachten met verduurzamen en versterken totdat de subsidieregeling open is, wordt afgesproken dat de bewoners met terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023 gebruik kunnen maken van deze regeling. Dit is de datum waarop de kabinetsreactie Nij Begun is gepubliceerd.

Verlaging van de woonlasten voor de (sociale)huursector

De hierboven geschetste vergoedingen gelden ook voor eigenaren van particuliere huurwoningen. Woningcorporaties krijgen een financiële bijdrage om hun woningvoorraad verder te isoleren.

Afgesproken is dat corporaties de huren, naar aanleiding van de genomen isolatiemaatregelen niet mogen verhogen. Hierdoor komen de voordelen terecht bij de huurders.

Planning

De isolatie-aanpak wordt de komende maanden verder uitgewerkt door Rijk en regio. De verwachting is dat de contouren van de regeling na de zomer gereed zijn. U wordt op dat moment opnieuw geïnformeerd. De verwachting is dat de middelen vervolgens vanaf 1 januari 2025 ter beschikking zijn gesteld aan de gemeenten waarna met de uitvoering kan worden gestart.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

Bijlagen

1. Kaart versterkingsgebied

BEZOEKADRES

↑
Raadhuisstraat 1
9301 AA Roden

POSTADRES

↑
Postbus 109
9300 AC Roden

WEBSITE/E-MAIL

↑
www.noordenveld.nl
postbus@noordenveld.nl

TELEFOON

↑
T 050 – 050 88 88

Aan de Raad

ONDERWERP

Verduurzamingsaanpak Groningen
Noord-Drenthe - Nij Begun

CONTACTPERSOON

Brenda Harsveld

UW KENMERK

ONS KENMERK
Zaaknr: 354455

RODEN

7 maart 2024

Geacht raadslid,

Aanleiding

Door Rijk en regio wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking van de maatregelen uit Nij Begun - de kabinetsreactie naar aanleiding van de parlementaire enquête gaswinning. De snelheid en de fase waarin de uitwerking zich bevindt verschillen sterk per maatregel. In de afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking van de isolatieaanpak die voortvloeit uit maatregel 29 van Nij Begun. Wij informeren u graag over de laatste stand van zaken.

Rol gemeenteraad

In Nij Begun reserveert het Rijk geld voor een isolatieaanpak. Het budget en de kaders worden gegeven in de tekst van maatregel 29. Het doel is het verlagen van de energielasten voor de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe. Het middel dat hiervoor wordt aangedragen is het isoleren van woningen tot aan de isolatiestandaard. Deze standaard is een toekomst vaste norm waarna een woning niet nogmaals geïsoleerd hoeft te worden om over te stappen naar een alternatief voor aardgas.¹ Hiervoor is 1,5 miljard gereserveerd voor het nemen van maatregelen en 150 miljoen voor de uitvoering door gemeenten.

De verdere uitwerking van de aanpak wordt gezamenlijk vormgegeven door Rijk en regio. Aangezien dit gaat om uitvoering ligt de bevoegdheid bij de Colleges. Graag willen wij de gemeenteraad hierover informeren. De uitvoering zal worden ingepast in de bestaande gemeentelijke kaders, zoals de Transitievisie Warmte en Wijkuitvoeringsplannen. Wanneer de opgave vraagt om een aanpassing van deze kaders dan worden die ter besluitvorming aan u voorgelegd. Dit zal per gemeente verschillen.

Uitgangspunten

Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot aan de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000)

Woningeigenaren met een kleine portemonnee (tot 140% van het minimumloon) krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000).

¹ Deze standaard geeft aan wanneer een woning goed genoeg is geïsoleerd om aardgasvrij te worden. De standaard is ontstaan uit het Klimaatakkoord en is opgesteld door een speciale commissie. Zie voor meer informatie de website van [RVO](https://www.rvo.nl)

Overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% vergoeding (inclusief ISDE) voor isolatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 20.000).
Terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023

Deze uitgangspunten staan hieronder verder toegelicht, in de nadere toelichting.

Communicatie

Met deze brief informeren wij de raad. De inwoners worden geïnformeerd door berichten in de pers, in huis-aan-huisbladen en op social media. Door de gemeente zal regelmatig naar inwoners worden gecommuniceerd over de isolatieaanpak.

Nadere toelichting

Wat staat er in maatregel 28 en 29 van Nij Begun

De ambitie van Groningen en Noord-Drenthe is om als eerste aardgasvrij te worden. Een eerste belangrijke stap op weg naar aardgasvrij is goede woningisolatie. In Nij Begun stelt het kabinet hiervoor 1,5 miljard beschikbaar.

Alle inwoners in Groningen en Noord-Drenthe kunnen hierdoor in de komende jaren profiteren van de voordelen van een energiezuinige woning én een lagere energierekening. Het doel is om alle huur- en koopwoningen die nu nog niet goed genoeg geïsoleerd zijn voor 2035 te isoleren. Hiermee zal de regio als eerste klaar zijn voor de overstap op duurzame bronnen van verwarming anders dan aardgas.

Maatregel 28 voorziet in het kosteloos isoleren van woningen die zwaar tot middelzwaar versterkt moeten worden en wordt uitgevoerd door de NCG. De NCG is reeds met de uitvoering van maatregel 28 gestart.

Maatregel 29 richt zich op de overige woningen in de provincie Groningen en de Drentse gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld, en voorziet in een substantiële bijdrage voor isolatie tot aan de standaard voor woningisolatie. Dit bedrag is in aanvulling op de reeds bestaande nationale subsidie- en financieringsregelingen, en boven op de middelen die beschikbaar zijn gesteld aan gemeenten voor de Lokale Isolatieaanpak en de aanpak van energiearmoede.

Hierdoor zal in de gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe ongeveer het dubbele beschikbaar zijn ten opzichte van de landelijke subsidies die voor iedereen in Nederland beschikbaar zijn. Bewoners zullen actief benaderd en ontzorgd worden bij het nemen van maatregelen en het regelen van subsidie en financiering.

Voor de uitvoering door de gemeenten en provincie komt extra geld beschikbaar en er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande gemeentelijke plannen, zoals de Transitievisies Warmte, Wijkuitvoeringsplannen en de Lokale Aanpakken Isolatie.

Samenhang maatregel 28 en 29

Het onderscheid tussen de maatregelen 28 en 29 zorgt ervoor dat verschillen ontstaan. Het onderscheid tussen licht en (middel)zwaar versterken is soms om arbitraire redenen ontstaan, vaak afhankelijk van het moment van opname. Het is daarom de nadrukkelijke wens vanuit de regio om te komen tot een gebiedsgerichte uitwerking van maatregel 29 in samenhang met maatregel 28, waarbij de verschillen zoveel mogelijk worden beperkt.

Vertraging in de versterking

Een belangrijke drijfveer om snel stappen te zetten in de uitwerking is de vertraging die is opgetreden in de versterking. Op enkele honderden adressen ligt de versterking volledig stil omdat bewoners willen wachten met de versterking totdat er meer duidelijkheid komt over het meenemen van verduurzamingsmaatregelen bij de versterking. Deze adressen zijn uitgesloten van maatregel 28 en worden doorverwezen naar maatregel 29. Bewoners willen weten hoe hoog de subsidie is, wanneer deze beschikbaar komt en of de NCG de verduurzaming kan meenemen in de versterking.

Relatie tot het rapport van de Commissie Verschillen

De verdere uitwerking van maatregel 29 uit Nij Begun is niet los te zien van [het rapport van de Commissie Verschillen](#) dat is verschenen op 13 oktober 2023. Daarin staat de aanbeveling dat "Iedere bewoner in het aardbevingsgebied die dit wil kan zijn huis laten verduurzamen naar het niveau aardgasvrij-gereed". Dit zou betekenen dat alle woningeigenaren in het IMG-effectgebied² kosteloos hun woning zouden moeten kunnen isoleren naar de standaard voor woningisolatie. "De commissie adviseert ook dat in de uitvoering van de verduurzamingsaanpak het meest prioriteit en aandacht gegeven wordt aan de zwaarst getroffen en meest kwetsbare situaties."

De aanbevelingen van de Commissie verschillen beperken zich niet tot verduurzaming. De commissie adviseert ook over het wegnemen van verschillen binnen de schadeafhandeling en versterkingsoperatie. De regio omarmt op hoofdlijnen het hele pakket van aanbevelingen. Het kabinet komt op korte termijn met een reactie op het rapport.

De conclusies en aanbevelingen van de Commissie Verschillen zijn voor de verdere uitwerking van Nij Begun een belangrijk vertrekpunt voor de regio. De regio zal er ook bij een nieuw kabinet op aandringen dat de aanbevelingen van de Commissie Verschillen worden opgevolgd. Dat betekent in het kader van de isolatieaanpak dat alle woningen in de dertien gemeenten kosteloos worden geïsoleerd. Dit vraagt om een substantiële extra bijdrage, waarover het demissionaire kabinet niet kan beslissen. Omdat de onduidelijkheid leidt tot extra vertraging in de versterking en de verduurzaming kiezen we nu voor deze aanpak. De verdere uitwerking is zoveel mogelijk in lijn met het advies van de Commissie Verschillen waarbij een 100% vergoeding nu al wordt voorgesteld in het versterkingsgebied en voor kwetsbare huishoudens. De overige woningeigenaren krijgen, vooralsnog, een substantiële vergoeding voor isolatiemaatregelen, in overeenstemming met maatregel 29 uit Nij Begun.

De regio maakt richting het Rijk het uitdrukkelijk voorbehoud dat zij door het zetten van deze stap in de verdere uitwerking wil bijdragen aan een oplossing voor de stilliggende versterking. Het voorliggende voorstel is echter niet het eindresultaat maar juist de start van het gesprek over de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Verschillen.

Tussenstappen in de verdere uitwerking

Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot aan een maximum van € 40.000.

Om de verschillen zoveel mogelijk te beperken is ervoor gekozen om een gebied aan te wijzen in de kern van de versterkingsoperatie waar inwoners, isolatiemaatregelen tot 100% vergoed krijgen (inclusief de landelijke ISDE-subsidie) tot aan een maximumbedrag van € 40.000.

² Het IMG-effectgebied is het gebied waarbinnen het IMG schade afhandelt

Woningeigenaren met een kleine portemonnee (tot 140% van het minimumloon) krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000).

Woningeigenaren met een kleine portemonnee krijgen eveneens een 100% vergoeding voor isolatiemaatregelen. Hier is ook het investeringsplafond van toepassing. Onder deze categorie vallen huishoudens met een inkomen onder de 140% van het Wettelijk Minimum Loon. Hiermee wordt zoveel mogelijk aangesloten bij al bestaande regelingen gericht op deze doelgroep. Of daarbij wordt gekozen voor een harde grens of stapsgewijze afbouw van de subsidie, wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

Overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% vergoeding (inclusief ISDE), tot aan een maximum van € 20.000.

De bewoners buiten het versterkingsgebied kunnen, in lijn met Nij Begun, rekenen op een substantiële bijdrage voor isolatiemaatregelen. Om ervoor te zorgen dat inwoners in één oogopslag weten waar ze recht op hebben is ervoor gekozen om één subsidiepercentage te communiceren. Hierin worden zowel de middelen vanuit Nij Begun als de ISDE meegenomen. Dit percentage bedraagt 50% van de totale investeringssom, met een maximum van € 20.000.

Terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023

Om ervoor te zorgen dat bewoners niet wachten met verduurzamen en versterken totdat de subsidieregeling open is wordt afgesproken dat de bewoners met terugwerkende kracht, vanaf 25 april 2023 gebruik kunnen maken van deze regeling. Dit is de datum dat de kabinetsreactie Nij Begun is gepubliceerd.

Verlaging van de woonlasten voor de (sociale)huursector

De hierboven geschetste vergoedingen gelden ook voor eigenaren van particuliere huurwoningen. Woningcorporaties krijgen een financiële bijdrage om hun woningvoorraad verder te isoleren. Afgesproken is dat corporaties de huren, naar aanleiding van de genomen isolatiemaatregelen niet mogen verhogen. Hierdoor komen de voordelen terecht bij de huurders.

Planning

De isolatie-aanpak wordt de komende maanden verder uitgewerkt door Rijk en regio. De verwachting is dat de contouren van de regeling na de zomer gereed zijn. U wordt op dat moment opnieuw geïnformeerd. De verwachting is dat de middelen vervolgens vanaf 1 januari 2025 ter beschikking zijn gesteld aan de gemeenten waarna de uitvoering kan worden gestart.

Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Heeft u nog vragen over deze brief?

Neem dan gerust contact op met Brenda Harsveld via telefoonnummer 088-050 8590 of stuur een e-mail naar B.Harsveld@noordenveld.nl. Vermeld daarbij ons kenmerk 354455.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,

→ Sebastiaan Ruddijs, secretaris/directeur

Klaas Smid, burgemeester

Bijlagen:

Nr.	Titel	Documentnr.
1	Uitgangspuntennotitie Isolatieaanpak Groningen - Noord Drenthe	
2.	Financiële onderbouwing Isolatieaanpak Groningen - Noord Drenthe	
3.	Bijlage kaart versterkingsgebied	

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage[n]

Zaaknummer: 1503180

1

Behandeld door

Doorkiesnummer

Vries

L. van Benthem

0592-266834

29 februari 2024

Aan: Gemeenteraad Tynaarlo
Postbus 5
9480 AA VRIES

gemeente Tynaarlo

Onderwerp: Ontwikkelingen maatregel 29 Nij Begun

Geachte raadsleden,

Aanleiding

Door Rijk en regio wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking van de maatregelen uit Nij Begun - de kabinetsreactie naar aanleiding van de parlementaire enquête gaswinning. De snelheid en de fase waarin de uitwerking zich bevindt verschillen sterk per maatregel. We hebben u hierover geïnformeerd tijdens de werkbijeenkomst op 29 januari in Hotel van der Valk, Hoogkerk. In de afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking van de isolatieaanpak die voortvloeit uit maatregel 29 van Nij Begun. Wij informeren u graag over de laatste stand van zaken.

Rol gemeenteraad

In Nij Begun reserveert het Rijk geld voor een isolatieaanpak. Het budget en de kaders worden gegeven in de tekst van maatregel 29. Het doel is het verlagen van de energielasten voor de inwoners van Groningen en Noord-Drenthe. Het middel dat hiervoor wordt aangedragen is het isoleren van woningen tot aan de isolatiestandaard. Deze standaard is een toekomst vaste norm waarna een woning niet nogmaals geïsoleerd hoeft te worden om over te stappen naar een alternatief voor aardgas.¹ Hiervoor is 1,5 miljard gereserveerd voor het nemen van maatregelen en 150 miljoen voor de uitvoering door gemeenten.

De verdere uitwerking van de aanpak wordt gezamenlijk vormgegeven door Rijk en regio. Aangezien dit gaat om uitvoering ligt de bevoegdheid bij de Colleges. Graag willen wij de gemeenteraad hier wel over informeren. De uitvoering zal worden ingepast in de door u vastgestelde bestaande gemeentelijke kaders, zoals de Transitievisie Warmte en Wijkuitvoeringsplannen.

Uitgangspunten maatregel 29

1. Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot aan de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000).

¹ Deze standaard geeft aan wanneer een woning goed genoeg is geïsoleerd om aardgasvrij te worden. De standaard is ontstaan uit het Klimaatakkoord en is opgesteld door een speciale commissie. Zie voor meer informatie de website van [RVO](#)

Postadres

Bezoekadres

Website

Bankrelaties

Postbus 5, 9480 AA Vries

Kornoeljeplein 1, Vries

www.tynaarlo.nl

IBAN: NL02BNGH0285079050

IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)

Telefoonnummer

Faxnummer

E-mail

BIC: BNGHNL2G

[0592] 26 66 62

[085] 20 84 923

info@tynaarlo.nl

2. Woningeigenaren met een kleine portemonnee (tot 140% van het minimumloon) krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000)
3. Overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% vergoeding (inclusief ISDE) voor isolatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van €20.000)
4. Terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023

De nadere toelichting op de uitgangspunten volgt hieronder:

Nadere toelichting

Wat staat er in 29 van Nij Begun

De ambitie van Groningen en Noord-Drenthe is om als eerste aardgasvrij te worden. Een eerste belangrijke stap op weg naar aardgasvrij is goede woningisolatie. In Nij Begun stelt het kabinet hiervoor 1,5 miljard beschikbaar. Alle inwoners in Groningen en Noord-Drenthe kunnen hierdoor in de komende jaren profiteren van de voordelen van een energiezuinige woning én een lagere energierekening. Het doel is om alle huur- en koopwoningen die nu nog niet goed genoeg geïsoleerd zijn voor 2035 te isoleren. Hiermee zal de regio als eerste klaar zijn voor de overstap op duurzame bronnen van verwarming anders dan aardgas.

Maatregel 29 richt zich op de overige woningen in de provincie Groningen en de Drentse gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld, en voorziet in een substantiële bijdrage voor isolatie tot aan de standaard voor woningisolatie. Dit bedrag is in aanvulling op de reeds bestaande nationale subsidie- en financieringsregelingen, en boven op de middelen die beschikbaar zijn gesteld aan gemeenten voor de Lokale Isolatieaanpak en de aanpak van energiearmoede. Hierdoor zal in de gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe ongeveer het dubbele beschikbaar zijn ten opzichte van de landelijke subsidies die voor iedereen in Nederland beschikbaar zijn.

Voor de uitvoering door de gemeenten en provincie komt extra geld beschikbaar en er wordt zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande gemeentelijke plannen, zoals de Transitievisies Warmte, Wijkuitvoeringsplannen en de Lokale Aanpakken Isolatie.

Samenhang maatregel 28 en 29

In de afgelopen periode zijn er belangrijke stappen gezet in de verdere uitwerking van de isolatieaanpak die voortvloeit uit maatregel 29. Een belangrijke drijfveer om snel stappen te zetten in de uitwerking van maatregel 29, is de verbinding met maatregel 28 die van toepassing is op het gebied in Groningen waar de versterking plaatsvindt (zie bijlage: kaart versterkingsgebied).

Maatregel 28 voorziet in het kosteloos isoleren van woningen die zwaar tot middelzwaar versterkt moeten worden en wordt uitgevoerd door de NCG. De NCG is reeds met de uitvoering van maatregel 28 gestart. Woningen met lichte versterking worden niet kosteloos geïsoleerd. Het onderscheid tussen licht en (middel)zwaar versterken is soms om arbitraire redenen ontstaan. Het was de nadrukkelijke wens vanuit de regio om te komen tot een gebiedsgerichte uitwerking van maatregel 29 in samenhang met maatregel 28, waarbij de verschillen zoveel mogelijk worden beperkt. Op honderden adressen ligt de versterking nu stil omdat bewoners willen wachten met de versterking totdat er meer duidelijkheid komt over het wel of niet meenemen van verduurzamingsmaatregelen bij de versterking. Zoals u op de kaart kunt zien ligt onze gemeente niet in het versterkingsgebied en hebben wij daarom geen casussen die vallen onder maatregel 28.

Relatie tot het rapport van de Commissie Verschillen

De huidige stappen die gemaakt zijn in de uitwerking van maatregel 29 uit Nij Begun zijn niet los te zien van [het rapport van de Commissie Verschillen](#) dat is verschenen op 13 oktober 2023. Daarin staat de aanbeveling dat "Iedere bewoner in het aardbevingsgebied die dit wil kan zijn huis laten verduurzamen naar het niveau aardgasvrij-gereed". Dit zou betekenen dat alle woningeigenaren in het IMG-

effectgebied² kosteloos hun woning zouden moeten kunnen isoleren naar de standaard voor woningisolatie. "De commissie adviseert ook dat in de uitvoering van de verduurzamingsaanpak het meest prioriteit en aandacht gegeven wordt aan de zwaarst getroffen en meest kwetsbare situaties." De aanbevelingen van de Commissie verschillen beperken zich niet tot verduurzaming. De commissie adviseert ook over het wegnemen van verschillen binnen de schadeafhandeling en versterkingsoperatie. De regio omarmt op hoofdlijnen het hele pakket van aanbevelingen. Het kabinet komt op korte termijn met een reactie op het rapport.

De conclusies en aanbevelingen van de Commissie Verschillen zijn voor de verdere uitwerking van Nij Begun een belangrijk vertrekpunt voor de regio. De regio zal er ook bij een nieuw kabinet op aandringen dat de aanbevelingen van de Commissie Verschillen worden opgevolgd. Dat betekent in het kader van de isolatieaanpak dat alle woningen in de dertien gemeenten kosteloos worden geïsoleerd. Dit vraagt om een substantiële extra bijdrage, waarover het demissionaire kabinet niet kan beslissen. Omdat de onduidelijkheid leidt tot extra vertraging in de versterking en de verduurzaming, kiezen we nu voor deze aanpak. De huidige verdere uitwerking is zoveel mogelijk in lijn met het advies van de Commissie Verschillen waarbij een 100% vergoeding nu al wordt voorgesteld in het versterkingsgebied en voor kwetsbare huishoudens. De overige woningeigenaren krijgen, vooralsnog, een substantiële vergoeding voor isolatiemaatregelen, in overeenstemming met maatregel 29 uit Nij Begun.

De regio maakt richting het Rijk het uitdrukkelijk voorbehoud dat zij door het zetten van deze stap in de verdere uitwerking wil bijdragen aan een oplossing voor de stilliggende versterking. Het voorliggende voorstel is echter niet het eindresultaat maar juist de start van het gesprek over de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Verschillen.

Tussenstappen in de verdere uitwerking

1. Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot aan een maximum van €40.000

Om de verschillen zoveel mogelijk te beperken is ervoor gekozen om een gebied aan te wijzen in de kern van de versterkingsoperatie waar inwoners, isolatiemaatregelen tot 100% vergoed krijgen (inclusief de landelijke ISDE-subsidie) tot aan een maximumbedrag van €40.000.

Er is gekozen voor een investeringsplafond om ervoor te zorgen dat er voor iedereen voldoende middelen beschikbaar zijn en dat deze op een rechtvaardige manier verdeeld kunnen worden. Op deze manier kunnen alle inwoners profiteren van een energiezuinige woning en wordt energiearmoede verder tegengegaan. Dit maximumbedrag is voldoende voor nagenoeg alle inwoners om hun woning te isoleren.

2. Woningeigenaren met een kleine portemonnee (tot 140% van het minimumloon) krijgen 100% vergoed voor isolatie- en ventilatiemaatregelen tot de isolatiestandaard (met een maximumvergoeding van € 40.000)

Woningeigenaren met een kleine portemonnee krijgen eveneens een 100% vergoeding voor isolatiemaatregelen. Hier is ook het investeringsplafond van toepassing. Onder deze categorie vallen huishoudens met een inkomen onder de 140% van het Wettelijk Minimum Loon. Hiermee wordt zoveel mogelijk aangesloten bij al bestaande regelingen gericht op deze doelgroep. Of daarbij wordt gekozen voor een harde grens of stapsgewijze afbouw van de subsidie, wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

3. Overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% vergoeding (inclusief ISDE), tot aan een maximumvergoeding van €20.000

² Het IMG-effectgebied is het gebied waarbinnen het IMG schade afhandelt

De bewoners buiten het versterkingsgebied kunnen, in lijn met Nij Begun, rekenen op een substantiële bijdrage voor isolatiemaatregelen. Om ervoor te zorgen dat inwoners in één oogopslag weten waar ze recht op hebben is ervoor gekozen om één subsidiepercentage te communiceren. Hierin worden zowel de middelen vanuit Nij Begun als de ISDE meegenomen. Dit percentage bedraagt 50% van de totale investeringssom, met een maximum van €20.000.

4. Terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023

Om ervoor te zorgen dat bewoners niet wachten met verduurzamen en versterken totdat de subsidieregeling open is wordt afgesproken dat de bewoners met terugwerkende kracht, vanaf 25 april 2023 gebruik kunnen maken van deze regeling. Dit is de datum dat de kabinetsreactie Nij Begun is gepubliceerd.

Verlaging van de woonlasten voor de (sociale)huursector

De hierboven geschetste vergoedingen gelden ook voor eigenaren van particuliere huurwoningen. Woningcorporaties krijgen een financiële bijdrage om hun woningvoorraad verder te isoleren. Afgesproken is dat corporaties de huren, naar aanleiding van de genomen isolatiemaatregelen, niet mogen verhogen. Hierdoor komen de voordelen terecht bij de huurders.

Planning

De isolatie-aanpak wordt de komende maanden verder uitgewerkt door Rijk en regio. De verwachting is dat de contouren van de regeling na de zomer gereed zijn. U wordt op dat moment opnieuw geïnformeerd. De verwachting is dat de middelen vervolgens vanaf 1 januari 2025 ter beschikking zijn gesteld aan de gemeenten waarna de uitvoering kan worden gestart.

Afsluitend

Het college vindt dit een mooie set aan maatregelen voor onze inwoners, welke een eerste stap vormen richting het aardgasvrij maken van de woningen. We gaan er vanuit dat het nieuwe kabinet tegemoet zal komen aan de aanbevelingen van de Commissie Verschillen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders

P. Koekoek
gemeentesecretaris

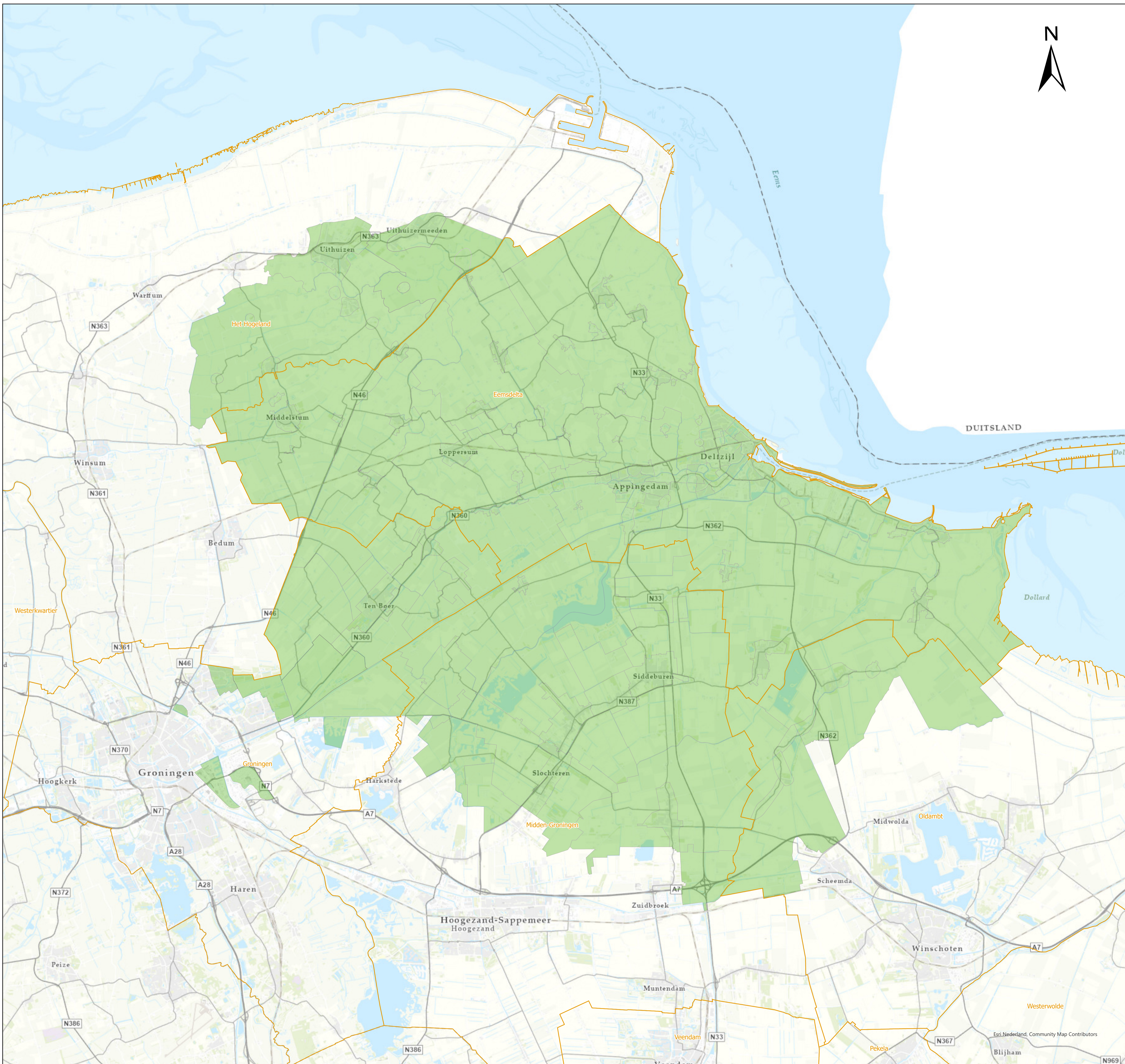
drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester

Deze brief is digitaal geparafeerd en daarom niet ondertekend.

Kaart 1 (V2.1)

CBS gebieden met 29,49% van de verblijfsobjecten in scope met toegevoegde gebieden en Gemeentegrenzen

- Gemeentegrenzen 2023
- Contour

-A1- schaal	1:75.000
kaartnummer	Kaart 1 (A1)
datum	18-1-2024

Bronnen:
Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en ESRI Nederland.
Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Uitgangspuntennotitie Isolatieaanpak Groningen Noord-Drenthe

Beslispunten

Wij vragen u kennis te nemen van onderstaande toelichting en de volgende uitgangspunten vast te stellen:

1. Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoeding (inclusief ISDE) voor isolatiemaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de standaard voor woningisolatie¹, tot aan een maximumbedrag van €40.000. Hiernaast is er €1.000 beschikbaar voor afwerkingskosten zoals schilderwerk.
2. Kwetsbare woningeigenaren (tot aan 140% WML) krijgen 100% vergoeding (inclusief ISDE) voor isolatiemaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de standaard voor woningisolatie, tot aan een maximumbedrag van €40.000. Hiernaast is er €1.000 beschikbaar voor afwerkingskosten zoals schilderwerk.
3. De overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% subsidie (inclusief ISDE) van de totale investeringssom, voor isolatiemaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de standaard voor woningisolatie, tot aan een maximumbedrag van €20.000
4. Besluiten dat bewoners aanspraak kunnen maken op de afspraken met terugwerkende kracht vanaf 25 april 2023.

Daarnaast vragen wij u om:

5. In te stemmen met de voorgestelde afbakening van het versterkingsgebied
6. In te stemmen met een regulier gesprek (tweemaal per jaar) tussen Rijk en Regio waarin de voortgang wordt gemonitord van voorliggend pakket - in de bredere context van 'de Staat van Groningen'
7. Te besluiten dat er naast deze inzet op isolatie ook gezamenlijk wordt gewerkt aan de randvoorwaarden die nodig zijn voor de stap naar aardgasvrij. Het gaat onder andere om de ontwikkeling van collectieve warmtevoorzieningen. Met de verantwoordelijke partijen wordt er daarnaast gewerkt aan de vergroting van de netcapaciteit zodat de overstap naar elektrisch verwarmen mogelijk gemaakt kan worden.

Verschillen ten opzichte van de notitie die voorlag bij het bestuurlijk overleg van 20 december

- **Aardgasvrij-gereed wordt isoleren tot de standaard**
Er is afgestapt van de term aardgasvrij-gereed en verduurzamingsaanpak omdat dit suggereert dat ook warmte afgiftesystemen worden gesubsidieerd. In voorliggende notitie wordt gesproken over isoleren tot aan de standaard voor woningisolatie en een isolatieaanpak. Dit sluit aan bij de ambitie verwoord in Nij Begun.
- Beslispunt over **monitoring** toegevoegd
- Beslispunt over **randvoorwaarden aardgasvrij** toegevoegd
- **Investeringsplafond** is verhoogd naar €40.000 en is ook van toepassing in versterkingsgebied en kwetsbare woningeigenaren, is doorgevoerd in de berekening (bijlage 1). Een onderbouwing is toegevoegd.
- De volgende alinea's zijn toegevoegd:
 - o Blijvende verschillen tussen maatregel 28 en 29,
 - o Relatie met de commissie verschillen
 - o Isoleren en verduurzamen bij lichte versterking
 - o Mogelijke overlap tussen voorgestelde aanpak en het Nationaal Warmtefonds
- Aanpassing **financiële onderbouwing**, er wordt inzicht geboden welk effect verschillende deelname percentages hebben op het beschikbare budget
- In overleg met de woningcorporaties is er een financiële onderbouwing opgesteld voor het aandeel voor de woningcorporaties in bijlage 1.
- **Begrippenlijst** toegevoegd

¹ Deze standaard geeft aan wanneer een woning goed genoeg is geïsoleerd om aardgasvrij te worden. De standaard is ontstaan uit het Klimaatakkoord en is opgesteld door een speciale commissie. In de begrippenlijst wordt hier nader op ingegaan. Het uitgangspunt voor maatregel 29 is dat alle woningen, ongeacht het bouwjaar, worden geïsoleerd naar de Standaard voor Woningisolatie (rvo.nl) voor woningen die zijn gebouwd vanaf 1945.

Aanleiding

Op 6 september heeft een eerste bestuurlijk overleg tussen de 10 Groningse gemeenten, de Drentse gemeenten Noordenveld, Tynaarlo en Aa en Hunze, de provincie en minister de Jonge plaatsgevonden over verduurzaming in het kader van maatregel 29. Tijdens dit overleg is geconcludeerd dat er nog geen consensus is over de samenhang tussen maatregel 28 en 29² uit Nij Begun.

De regio stelt dat maatregel 28 objectgericht is en er daardoor nieuwe onuitlegbare verschillen in het versterkingsgebied ontstaan ten opzichte van woningen die wel onder de versterkingsoperatie vallen, maar onder maatregel 29 vallen. Bij bewoners leidt dit tot onduidelijkheid en onzekerheid, met als resultaat dat veel bewoners niet verder willen met de lopende versterking totdat op dit punt duidelijkheid ontstaat. Hiermee dreigt de versterkingsoperatie, die erop gericht is dat iedereen in 2028 een veilige woning heeft, vertraging op te lopen. Het is daarom de nadrukkelijke wens van de regio om te komen tot een meer gebiedsgerichte aanpak:

- De wens is dat binnen een nader te definiëren (kern)gebied iedereen gelijk wordt behandeld en recht heeft op een goed geïsoleerde woning³ zonder eigen bijdrage.
- Buiten dit versterkingsgebied krijgen bewoners (vooralsnog) het dubbele aan van de landelijk beschikbare subsidie, maar leveren nog wel een eigen bijdrage aan de isolatie van hun woning.

Er is afgesproken om in klein comité een voorstel uit te werken, waar in ieder geval de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland, de provincie, BZK en EZK en de NCG bij aanwezig zijn. Dit voorstel is uitgewerkt in een 2-daagse verdiepingssessie waarbij ook de aanbevelingen van de Commissie Verschillen (Commissie Van Geel) zijn betrokken die gepubliceerd zijn op 13 oktober 2023. Bij deze verdiepende sessie waren de gemeenten Groningen, Oldambt, Midden-Groningen, Eemsdelta, Het Hogeland, de provincie Groningen, de ministerie EZK en BZK en de NCG uitgenodigd.

Opbrengst verdiepingssessie

De volgende algemene conclusies en uitgangspunten zijn gezamenlijk door de aanwezigen gemeenten, de provincie en het rijk geformuleerd:

1. Het Toekomstbeeld Groningen en Noord-Drenthe zijn aardgasvrij in 2040-2050⁴: de eerste stap om daar te komen is isoleren tot aardgasvrij-gereed.
2. De aanbevelingen van de Commissie Verschillen zijn het uitgangspunt: een gelijkwaardige uitkomst voor alle bewoners in het aardbevingsgebied⁵. Dit betekent kosteloos isoleren tot aardgasvrij-gereed in het gehele gebied. De besluitvorming over het volledige pakket aanbevelingen van de Commissie is evenwel aan het nieuwe kabinet. De ondergrens is maatregel 29 uit Nij Begun.
3. Maatregel 28 kan dan worden uitgevoerd conform huidige aanpak door de NCG. De NCG heeft discretionaire bevoegdheid om daar waar veel sloop-nieuwbouw is (conform het Bouwbesluit aardgasvrij), ook aardgasvrij te realiseren voor omliggende adressen om onuitlegbare verschillen te voorkomen. Dit is maatwerk in overleg tussen de NCG en gemeente en sluit aan bij de adviezen van de Commissie.
4. Conform advies Commissie Verschillen wordt er begonnen met kosteloos isoleren tot aan de standaard voor woningisolatie in het versterkingsgebied, omdat hier de ongelijkheid sterk wordt gevoeld. Bewoners wachten op duidelijkheid en zowel de verduurzaming als de versterking dreigt in dit gebied stil te vallen. Dit is daarmee fase 1 in de uitvoering van dit advies.
5. Voor maatregel 29 garandeert het Rijk minimaal een verdubbeling van de ISDE-subsidie voor isolerende maatregelen en minimaal 50% bijdrage (tot een bepaald maximum).⁶

De aanbevelingen van de Commissie verschillen beperken zich niet tot verduurzaming. De commissie adviseert ook over het wegnemen van verschillen binnen de schadeafhandeling en versterkingsoperatie. De regio omarmt de gedachtegang van de commissie (een veilig schadevrij

² Maatregel 28 voorziet in het kosteloos isoleren van woningen die zwaar tot middelzwaar versterkt moeten worden en wordt uitgevoerd door de NCG. Maatregel 29 richt zich op de overige woningen in de provincie Groningen en de Drentse gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld, en voorziet in een substantiële bijdrage voor isolatie tot aan de standaard.

³ Het uitgangspunt is dat alle woningen, ongeacht het bouwjaar, worden geïsoleerd naar de Standaard voor Woningisolatie (rvo.nl) voor woningen die zijn gebouwd vanaf 1945.

⁴ Er zijn gemeenten die de ambitie hebben om al in 2035 aardgasvrij te zijn.

⁵ Onder aardbevingsgebied verstaat de Commissie Verschillen de tien Groningse gemeenten en de drie Noord-Drentse gemeenten

⁶ Hierbij is afgesproken dat er nog betere berekeningen worden gemaakt ten aanzien van de dekking en of het mogelijk is om deze garanties af te geven

en verduurzaamd huis) en op hoofdlijnen de adviezen van de commissie. Het kabinet komt op korte termijn met een reactie op het rapport.

1. 100% vergoeden isolatiemaatregelen woningeigenaren in het versterkingsgebied

Zoals hierboven geschetst leidt het onderscheid tussen maatregel 28 en 29 tot nieuwe verschillen binnen het versterkingsgebied. De regio heeft aangegeven een meer gebiedsgerichte aanpak te willen. Op 13 oktober 2023 is de Commissie Verschillen met haar rapport gekomen. Daarin staat de aanbeveling dat "Iedere bewoner in het aardbevingsgebied die dit wil kan zijn huis laten verduurzamen naar het niveau aardgasvrij-gereed". "De commissie adviseert ook dat in de uitvoering van de verduurzamingsaanpak het meest prioriteit en aandacht gegeven wordt aan de

"Verduurzaming is in het advies van de commissie een belangrijk instrument om ontstane verschillen te beperken (iedereen heeft hetzelfde basisniveau voor verduurzaming), draagt bij aan herstel van de sociale cohesie en leefbaarheid in buurten, wijken en dorpen en draagt bij aan structureel lagere maandlasten voor bewoners. Zo veel als mogelijk dient voor bewoners in hetzelfde sociaal en ruimtelijk samenhangende gebied de verduurzaming gelijktijdig te worden gerealiseerd."

zwaarst getroffen en meest kwetsbare situaties."

Het voorstel is om voor woningeigenaren in het versterkingsgebied (zie voor definitie paragraaf 4) de isolatiemaatregelen die nodig zijn om te komen tot de standaard voor woningisolatie 100% te vergoeden (inclusie bijdrage vanuit de ISDE). Een kaart is opgenomen in bijlage 3.

Blijvende verschillen tussen maatregel 28 en 29 in het versterkingsgebied

Iedereen die te maken krijgt met een (middel-) zware versterking, waarbij ook sprake is van minimaal 4 maanden bouwtijd en waarbij de bewoner langdurig niet thuis kan wonen, komt in aanmerking voor maatregel 28. Hiervoor is met de NCG een uitvoeringsafspraken gemaakt en wordt de isolatie volledig meegenomen in de versterking. De rest van de bewoners komt in aanmerking voor maatregel 29.

De voorgestelde aanpak heeft onder andere als doel de verschillen tussen maatregel 28 en 29 te verkleinen in het versterkingsgebied. Deze uitgangspunten nemen echter niet alle verschillen weg. Maatregel 28 wordt uitgevoerd door de NCG in het kader van de versterking terwijl dat voor maatregel 29 niet geldt. Daarnaast kent maatregel 29 in tegenstelling tot maatregel 28 een investeringsplafond van €40.000. Bijkomende werkzaamheden, zoals bijvoorbeeld de afwerking (denk aan schilder- en stucwerk) en achterstallig onderhoud worden meegenomen en gefinancierd door de NCG in maatregel 28 bij (middel)zware versterkingen. Kosten voor de afwerking van de woning worden, binnen maatregel 29, tot €1.000 vergoed voor kwetsbare woningeigenaren en bewoners in het versterkingsgebied. Achterstallig onderhoud valt buiten de scope van maatregel 29.

Investeringsplafond

Afwijkend van het advies van de commissie Verschillen, wordt in de voorgestelde aanpak een investeringsplafond gehanteerd. Doordat de middelen uit Nij Begun gemaximeerd zijn en we streven naar een eerlijke verdeling van middelen over alle woningeigenaren, is er gekozen voor een investeringsplafond. In de financiële onderbouwing in bijlage 2 wordt uiteengezet waarom voor een plafond van €40.000 is gekozen.

Verduurzamen en de versterking

Het is van belang om de overlast voor bewoners zo beperkt mogelijk te houden en er waar mogelijk voor te zorgen dat werkzaamheden aan hun huis zoveel mogelijk tegelijkertijd worden uitgevoerd. Het ministerie van EZK heeft aansluitend op Nij Begun de NCG gevraagd bij lichte versterkingen de direct samenhangende isolatiemaatregelen mee te nemen; als het dak wordt versterkt, neemt de NCG ook meteen de isolatie mee. Bewoners hoeven hier zelf niets voor te doen. Dit geldt zowel voor de lichte versterkingen die al zijn opgestart, als voor de lichte versterkingen die later aan de beurt komen. Met deze afspraak loopt de algehele versterkingsoperatie geen onaanvaardbare vertraging op en bied je bovendien aan alle bewoners die nog in aanmerking komen voor een lichte versterking vooraf dezelfde duidelijkheid. Daarnaast

blijft de NCG, binnen de kaders van de versterkingsoperatie, ook voor de toepassing van isolatiemaatregelen naast de bewoner staan. Dit betekent dat de NCG bij individuele grensgevallen ruimhartig zal omgaan met de grens van 4 maanden bouwtijd, waarbij bewoners in aanmerking komen voor maatregel 28 en de isolatie tegelijk met de versterking wordt meegenomen. Ook wanneer verschillen tussen burens te groot worden, wanneer bijvoorbeeld een paar woningen binnen een straat binnen maatregel 29 vallen en het overgrote deel binnen 28, dan heeft NCG de ruimte om de woningen hetzelfde te bieden. Zo worden verschillen tussen bewoners en hun burens zo veel mogelijk gedempt.

Haalbaarheidsonderzoek afronding versterking in 2028

De NCG is gevraagd om een analyse te doen naar de haalbaarheid van de afronding van de versterking in 2028, en welke mitigerende maatregelen eventueel genomen kunnen worden. De NCG betreft hier ook de regio bij, evenals SodM in zijn toezichthoudende rol. De resultaten worden voor de zomer verwacht.

Proef combinatie verduurzaming met lichte versterking

De NCG is gevraagd om de groep bewoners die heeft gevraagd om te wachten met de uitvoering van hun lichte versterking, specifieke aandacht te geven. Dit betreft de stilliggende adressen uit 2023 en de adressen met een lichte versterking die gepland zijn tot 1 juli 2024. De NCG start een proef en biedt deze bewoners de gelegenheid om de versterking gecombineerd met de isolatie weer op te starten – vooruitlopend op de implementatie van het verduurzamingspakket. Deze groep krijgt de isolatie aangeboden als een koppelkans met maatregel 29. Deze bewoners kunnen dan zelf de afweging maken of de vertraging in de versterking van hun huis opweegt tegen het tegelijk meenemen van de isolatie. Het betekent dus niet dat voor deze bewoners de volledige isolatie automatisch door NCG wordt meegenomen vanuit maatregel 28, maar dat zij zelf de opdrachtgever zijn van hun eigen isolatiemaatregelen en NCG dit zo goed mogelijk inpast. Het effect van deze aanpak op de planning van de versterking is nog niet duidelijk en deze proef wordt daarom ingeperkt tot 1 juli 2024. De ervaring die NCG opdoet met de proef in deze groep zal onderdeel uitmaken van de analyse over de impact van verschillende factoren op de voortgang van de versterking. Deze proef is dus tijdelijk en de aanpak zal na de proef alleen een vervolg krijgen indien blijkt dat de impact op de voortgang van de versterkingsoperatie niet te groot is.

Relatie met rapport Commissie Verschillen

Kernpunt van het advies van de commissie Verschillen is het perspectief een gelijkwaardige eindsituatie te bereiken op de onderdelen veilig, schadevrij en verduurzaam. Regio en rijk hebben gezamenlijk de nadrukkelijke wens de verschillen in het versterkingsgebied zo klein als mogelijk te maken. Maar, zoals de commissie ook aangeeft; verschillen wegnemen is erg complex en vraagt een jarenlange inspanning van alle betrokken partijen. Niet alle verschillen zijn op te lossen, verschillen zijn niet altijd precies te bepalen en verschil is ook in de toekomst niet te voorkomen. Deze uitgangspunten bieden echter een kader om er in de uitvoering voor te zorgen dat verschillen tussen doelgroepen nooit te groot worden en aanvaardbaar blijven.

Om verschillen in het hele aardbevingsgebied verder te verkleinen adviseert de commissie Verschillen aanvullend om voor het gehele aardbevingsgebied een volledige (100%) vergoeding voor iedere bewoner voor het uitvoeren van de isolatiemaatregelen. Dit advies legt veel druk op verduurzaming; een te grote groep bewoners zal in dat geval mogelijk allemaal direct starten met deze isolatie, waarbij door de grote aantallen de druk op de bouwcapaciteit en verduurzamingsadviesbureaus in de eerste jaren te groot wordt. De commissie adviseert daarom zelf ook te prioriteren en te starten met de meest kwetsbare inwoners en bij bewoners in het versterkingsgebied. Het 100% vergoeden van de isolatiemaatregelen in het hele aardbevingsgebied kost ruim 2 miljard extra. Dit budget voor het volledig uitvoeren van het advies is echter nu niet beschikbaar. Over de dekkingsmogelijkheden is de Kamer reeds op 11 oktober geïnformeerd. Een besluit over dit aanvullend advies staat dus open voor een volgend kabinet.

2. 100% vergoeden isolatiemaatregelen kwetsbare huishoudens

In Groningen en Noord-Drenthe is het percentage huishoudens met energiearmoede relatief hoog. Juist bij deze groep blijft de woningverduurzaming achter. Daarom willen wij in de regionale isolatieaanpak de groep huizenbezitters met een kleine portemonnee als prioritaire groep behandelen. De insteek is om voor deze groep de isolatiemaatregelen die nodig zijn om te komen tot de standaard voor woningisolatie, in lijn met de Commissie Verschillen, 100% te vergoeden. Hierbij geldt eveneens een maximumbedrag van €40.000. Voor de inkomensgrens wordt gedacht

aan huishoudens met een inkomen tot 140% van het wettelijk minimumloon (wml) omdat daarmee zoveel mogelijk wordt aangesloten bij al bestaande regelingen gericht op deze doelgroep. Of daarbij wordt gekozen voor een harde grens of stapsgewijze afbouw van de subsidie, wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

Het aantal kwetsbare huishoudens dat in bezit is van een eigen woning is relatief beperkt. De reden hiervan is dat het grootste deel van deze doelgroep een (sociale) huurwoning heeft. Uit cijfers van het CBS blijkt dat het in de dertien gemeenten om circa 6900 adressen gaat.

Mogelijke overlap tussen voorgestelde aanpak en het Nationaal Warmtefonds

Het Nationaal Warmtefonds biedt nu ook al aantrekkelijke (voor-)financieringsmogelijkheden aan voor woningeigenaren met een kleine portemonnee. Huishoudens met een verzamelinkomen tot €60.000 kunnen nu al tegen 0% rente lenen. Voor huishoudens met een hoger inkomen geldt een gunstige rente, die voor de hele looptijd van de lening vaststaat.

Met de besparing op de energierekening als gevolg van de isolatiemaatregelen, kan de aflossing van de lening afbetaald worden. In bijna alle gevallen is de aflossing lager dan de besparing en gaan huishoudens er per maand op vooruit.

Elke twee jaar wordt bekeken of de aanvragers in staat zijn om hun lening af te lossen. Wanneer huishoudens niet in staat zijn om af te lossen, wordt een eventuele restschuld aan het einde van de looptijd kwijtgescholden. Ook als een woning verkocht wordt en de restschuld niet kan worden afgelost uit de verkoopopbrengst van de woning, wordt deze kwijtgescholden.

De vraag is of een aparte subsidie voor de doelgroep noodzakelijk is. Er zijn echter een aantal belangrijke verschillen:

- De doelgroep van het Nationaal Warmtefonds is breder dan de beoogde doelgroep kwetsbare woningeigenaren vanuit Nij Begun;
- Er is juist bij deze groep een grote terughoudendheid voor het aangaan van leningen;
- De terugkomende inkomenstoets geldt als een bijkomende administratieve verplichting;

We willen ervoor zorgen dat zoveel mogelijk belemmeringen voor deze groep worden weggehaald omdat juist deze groep zo gebaat kan zijn bij de verduurzaming van hun woning. Een 100% subsidie slaagt daar beter in dan een 0% lening. Naast het Nationaal Warmtefonds zijn er nog lokale en/of regionale financieringsstromen die zich richten op deze doelgroep, zoals de energiearmoede middelen. In de verdere uitwerking proberen we deze stromen zoveel mogelijk te combineren en daardoor nog iets extra's te kunnen bieden richting deze doelgroep bijvoorbeeld ten aanzien van bijkomende kosten of bijvoorbeeld verdergaande verduurzamingsstappen.

3. Overige woningen minimaal 50% subsidie isolatiemaatregelen

Op dit moment kan er nog niet besloten worden over het volledig overnemen van de aanbevelingen van de Commissie Verschillen en daarmee het volledig vergoeden van isolatiemaatregelen voor alle woningen in alle 13 gemeenten. Daarvoor moeten we wachten tot een nieuw kabinet is geformeerd. De onduidelijkheid die nu bestaat zorgt echter voor vertraging in zowel de versterking als de verduurzamingsopgave. Daarom is het van belang om ook duidelijkheid te verschaffen over hetgeen waar de overige woningeigenaren op dit moment aanspraak op kunnen maken. Dit is bovendien noodzakelijk voor de berekening van de kosten en de financiële dekking.

In de verdiepingssessie is als uitgangspunt geformuleerd dat voor de overige woningen in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld een verdubbeling van de ISDE-subsidie en/of 50% vergoeding van de totale investeringssom kan worden gegarandeerd (inclusief ISDE)⁷. Dit is afgeleid van hetgeen wat is opgenomen in de tekst van maatregel 29 uit Nij Begun. Daarin staat namelijk dat "in de gemeenten in provincie Groningen en Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld in Noord-Drenthe ongeveer het dubbele beschikbaar zal zijn ten opzichte van de landelijke subsidies die voor iedereen in Nederland beschikbaar zijn".

⁷ In de berekeningen is onder voorbehoud een investeringsplafond van €40.000 gehanteerd

Ook voor deze woningen wordt een investeringsplafond gehanteerd. De wens is om naar inwoners één percentage te communiceren, dit verschaft de meeste helderheid. In de verdere uitwerking wordt daarom gerekend met 50% subsidie inclusief ISDE voor deze groep woningeigenaren. Uit ervaringscijfers van de regio blijkt dat het percentage ISDE gemiddeld 15% van de gehele investering bedraagt. 50% van de totale investering zal daardoor in de meeste gevallen ook meer dan een verdubbeling betekenen van de ISDE. Voor deze groep geldt een maximumbedrag van €20.000,-.

Financiële dekking

De ingeschatte kosten voor bovenstaande voorstellen zijn weergegeven in onderstaande tabel:

TOTAAL overzicht

	Variant: 85/95% deelname	Variant: 100% deelname bij 100% vergoeding/ 85% deelname overig	Variant: 100% deelname iedereen	
Budget verduurzamingsmaatregelen vanuit maatregel 29				1500
<i>Budget vanuit maatregel 28 voor tegenvallende kosten verduurzaming</i>				<i>118</i>
Kosten bijdrage aan Woningcorporaties ⁸	200	200	200	
Kosten versterkingsgebied	378	397	397	
Kosten kwetsbaren woningeigenaren	74	78	78	
Kosten overige woningen Groningen, Noord- Drenthe	761	761	896	
Totaal	1413	1436	1571	1500
<i>Totaal met budget uit maatregel 28</i>				<i>1618</i>

Bedragen * €1.000.000

De berekening, inclusief toelichting is opgenomen in bijlage 2.

Monitoring

In het kader van 'de Staat van Groningen' wordt de voortgang van de doelstellingen uit Nij Begun gemonitord. Daarbij wordt gekeken of voorliggend pakket voldoende is om de volgende doelstelling te behalen:

"woningen in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo voldoen uiterlijk in 2035 aan de Standaard voor woningisolatie"

Om goed te kunnen monitoren wordt een monitoringsplan opgesteld. Daarbij wordt in ieder geval gekeken naar het percentage woningeigenaren dat meedoet in relatie tot de gekozen ondersteuningsaanpak, de redenen waarom woningeigenaren wel of niet deelnemen, en naar de verhouding tussen de hoogte van de investering, de subsidiebijdrage en eigen bijdrage. Rijk en regio dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het vervolg en sturen tussentijds bij. Het bereiken van doel staat hierbij voorop.

Tweemaal per jaar praten het Rijk en de Regio over de voortgang.

4. Afbakening Versterkingsgebied

De Commissie Verschillen verstaat onder het versterkingsgebied "tenminste de circa 27.000 adressen binnen de scope van de NCG en de daaromheen gelegen adressen in sociaal en ruimtelijk samenhangende gebieden". Binnen dit gebied willen we starten (conform het advies) met het isoleren tot de standaard voor woningisolatie.

Tijdens de verdiepingssessie is een voorstel gemaakt voor de afbakening van deze sociaal en ruimtelijk samenhangende gebieden. Deze is naderhand verder uitgewerkt. De uitgangspunten voor de afbakening zijn:

- Het doel is het aanwijzen van het gebied waar de verschillen het sterkst gevoeld worden. Dit is het gebied waar een bovengemiddeld aantal woningen staat waar maatregel 28 geldt en waar veel woningen in de versterkingsoperatie zitten. In dit gebied zijn de verschillen het duidelijkst zichtbaar: de ene bewoner krijgt als gevolg van (middel)zware versterking de bijbehorende isolatiemaatregelen en de andere bewoner niet terwijl het onderscheid tussen licht en (middel)zwaar versterken soms op arbitraire redenen is ontstaan.
- Als dit uitgangspunt vertaald wordt naar een geografisch gebied en getracht wordt dit in een criterium te vatten, is het gebied waar tenminste 30% van de woningen in de versterkings-scope is opgenomen (CBS Wijk- en buurtindeling) het best passend. Daarbij wordt afgerond naar hele percentages (dus >29,5%).
- In dit gebied liggen enclaves die niet aan de criteria voldoen. Dit fenomeen trad ook op in de waardeverminderingregeling. De Adviescommissie waardedaling woningen aardbevingsgebied Groningen heeft geadviseerd om deze enclaves toe te voegen aan de waardevermeerderingsregeling. Om tot een ruimtelijk samenhangend gebied te komen volgen wij dit advies ook voor het versterkingsgebied. Een enclave wordt door ons omschreven als een gebied dat volledig grenst aan gebieden waar het criterium van minimaal 30% geldt (dus daardoor wordt omsloten) en gebieden die met aan 1 zijde aan zee liggen en verder volledig grenzen aan gebieden waar het criterium van 30% geldt.
- Buiten het gebied liggen exclaves die wel voldoen aan het criterium van 30%, maar niet grenzen aan andere gebieden waar het criterium geldt. Ook hiervoor geldt dat we deze meenemen zoals dit ook door de Adviescommissie waardedaling woningen aardbevingsgebied Groningen is geadviseerd bij de waardedalingregeling.
- We willen geen verschil creëren tussen de woningen in de versterkings-scope. Daarom worden, conform advies van de Commissie Verschillen, alle 27.000 woningen (dus ook de woningen die al op norm waren of reeds versterkt zijn) binnen de versterkings-scope meegenomen, ook buiten het 30% gebied.
- Aan de randen zijn er nog 2 gebieden waarvan de gemeenten hebben gezegd dat deze meegenomen moeten worden om te komen tot een sociaal samenhangend. Het gaat om aan elkaar grenzende CBS-wijken die in de praktijk één gemeenschap vormen. Het gaat hier om de dorpen Garmerwolde en Noorddijk in de gemeente Groningen en het buitengebied rondom Uithuizermeeden in de gemeente Het Hogeland.
- In de dorpen Garmerwolde en Noorddijk is er sprake van veel zware versterking. In deze dorpen valt minimaal 47% van de woningen, die in de versterking zit, onder maatregel 28. Er is sprake van veel zware versterking in deze dorpen en dat heeft een grote maatschappelijke impact. Deze dorpen zijn toegevoegd aan het gebied op sociaal maatschappelijke gronden.⁹

5. Terugwerkende kracht

Naast vertraging in de versterking bestaat er ook een reële kans dat de verduurzamingsopgave vertraging oploopt. Van een aantal (collectieve) verduurzamingsprojecten is al bekend dat de verdere uitrol is stilgelegd in afwachting van de financieringsmogelijkheden vanuit Nij Begun. Ook het individuele spoor loopt mogelijk vertraging op doordat inwoners een aanvullende

⁹ In Midden-Groningen zijn twee exclaves (Kalkwijk-Noord en Kolham Buitengebied) van de kaart gehaald, omdat daarmee een uitzondering wordt gesuggereerd die geen recht doet aan de situatie. De drie objecten in deze twee gebieden zitten wel in de werkvoorraad.

subsidieregeling vanuit Nij Begun afwachten voordat zij willen investeren in het isoleren van hun woning.

Door te garanderen dat inwoners met terugwerkende kracht **vanaf 25 april 2023** recht hebben op subsidie wordt voorkomen dat inwoners die financieel wel in staat zijn om hun woningen te isoleren gaan wachten tot dat de regeling opengaat. Dit voornemen heeft geen financiële consequenties.

6. Communicatie

Over de uitkomsten van dit overleg en de uitgangspunten voor de regionale isolatieaanpak wordt gezamenlijk gecommuniceerd door Rijk, de 13 gemeenten, de provincie en de NCG. In de communicatiestrategie is er aandacht voor:

- Het informeren van inwoners
- Het informeren en instrueren van medewerkers van betrokken organisaties
- Het informeren van de Kamer, Raden en Staten

7. Vervolg

In de komende periode worden de uitvoering en de regeling verder uitgewerkt. Belangrijk onderdeel hiervan is het vormgeven van de ondersteuningsaanpak waarmee inwoners geholpen worden om hun woning te isoleren. Een ander aandachtspunt is de beschikbare capaciteit van uitvoerende partijen. Het gaat hier onder meer om bouwbedrijven, isolatiebedrijven en energie adviseurs. De huidige capaciteit is mogelijk onvoldoende om een opgave in deze omvang, in tien jaar, te realiseren. In de uitwerking wordt er nader onderzoek gedaan naar de beschikbare capaciteit en worden er voorstellen ontwikkeld om vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten.

Begrippenlijst

Standaard voor woningisolatie

De standaard is ontstaan uit het Klimaatakkoord en is opgesteld door een speciale commissie. Deze bestaat uit een brede vertegenwoordiging van betrokken partijen, zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Bouwend Nederland, Techniek Nederland en de Woonbond.

Toekomstvast

De standaard voor woningisolatie is toekomstvast. De woning hoeft namelijk later niet nogmaals geïsoleerd te worden om voorbereid te worden op verwarmen zonder aardgas. Ook een ingrijpende aanpassing van de radiatoren bij overschakeling op alternatieven voor aardgas wordt zoveel mogelijk voorkomen. Verder geeft de standaard inzicht in het type ventilatiesysteem dat wenselijk is om de benodigde hoeveelheid warmte in de winter terug te brengen. Zo bereidt de woningeigenaar en/of verhuurder de woningen(en) voor op de toekomst. Een toekomst waarin verwarming zonder aardgas in de gebouwde omgeving de norm gaat zijn.

Streefwaarden

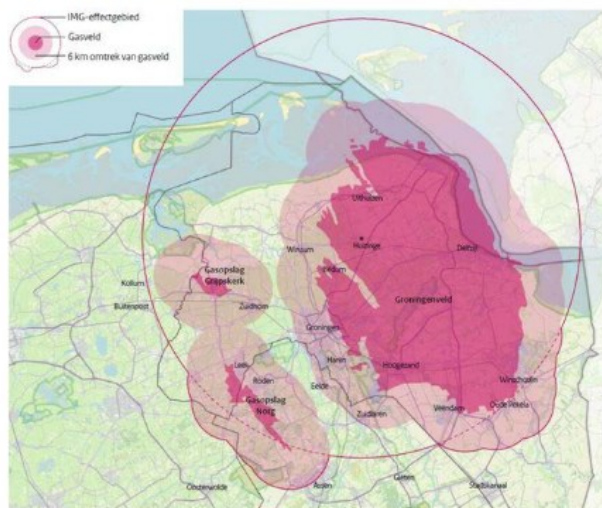
Naast een standaard voor de gehele woning bestaan er ook streefwaarden voor afzonderlijke bouwdelen van uw woning. Deze streefwaarden zijn bedoeld voor als u een of enkele delen van uw woning verduurzaamt. Ze geven aan wanneer een enkel bouwdeel (zoals dak, vloer of ramen) zeker 'toekomstbestendig' is. Isoleren van een bouwdeel naar deze streefwaarde zorgt ervoor dat dit bouwdeel absoluut goed genoeg is geïsoleerd en bij aansluiting op een alternatieve warmtebron niet meer hoeft te worden aangepakt. Het doel is wel dat de woning voldoet aan de standaard. Daartoe is het niet nodig alle streefwaarden te realiseren.

Website standaard woningisolatie: [Standaard en streefwaarden voor woningisolatie \(rvo.nl\)](http://standaard-en-streefwaarden-voor-woningisolatie.rvo.nl)

Aardbevingsgebied

De commissie verschillen verstaat onder het aardbevingsgebied het effectgebied waarbinnen het IMG schade afhandelt.

IMG-effectgebied Indicatieve kaart

Versterkingsgebied

De Commissie Verschillen verstaat onder het versterkingsgebied "tenminste de circa 27.000 adressen binnen de scope van de NCG en de daaromheen gelegen adressen in sociaal en ruimtelijk samenhangende gebieden". Binnen dit gebied willen we starten (conform het advies van de commissie Verschillen) met het isoleren tot aardgasvrij-gereed zonder eigen bijdrage van de eigenaar en zoveel mogelijk tot uiterlijk 2028.

Tijdens de Deep Dive van 9 en 10 november is een voorstel gemaakt voor de afbakening van deze sociaal en ruimtelijk samenhangende gebieden. Deze is naderhand verder uitgewerkt.

Definitieve kaart van het versterkingsgebied is opgenomen in de bijlage.

Financiële onderbouwing

Voor de berekening wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Woningeigenaren in het versterkingsgebied krijgen 100% vergoeding (inclusief ISDE) voor isolatiemaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de standaard voor woningisolatie, tot aan een maximumbedrag van €40.000. Hiernaast is er €1.000 beschikbaar voor afwerkingskosten zoals schilderwerk.
- Kwetsbare woningeigenaren (tot aan 140% WML) krijgen 100% vergoeding (inclusief ISDE) voor isolatiemaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de standaard voor woningisolatie, tot aan een maximumbedrag van €40.000. Hiernaast is er €1.000 beschikbaar voor afwerkingskosten zoals schilderwerk.
- De overige woningeigenaren in Groningen en Noord-Drenthe hebben recht op in ieder geval 50% subsidie (inclusief ISDE) van de totale investeringssom, voor isolatiemaatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de standaard voor woningisolatie, tot aan een maximumbedrag van €20.000

Aantal woningen in het gehele gebied gebouwd voor 2010 ¹ :	305.633
Totaal aantal woningen in het versterkingsgebied	42.651
Aantal woningen buiten het versterkingsgebied maar binnen de werkvoorraad van NCG	3.023
Totaal	
Aanname aantal woningen maatregel 28	2.500
Aanname nog te realiseren sloop/nieuwbouw	500
Netto aantal woningen	42.674
Percentage corporatiebezit	28%
Aantal kwetsbare woningeigenaren (vanuit WML)	6.900

Met de woningbouwcoöperaties zijn aparte afspraken gemaakt. 28% van het aantal woningen in de regio is coöperatiebezit. De wens is om hen een vast bedrag te geven om de aanvullende opgave (boven op de al geldende prestatieafspraken) te bekostigen. In de berekening gaan we uit van €200.000.000. (zie ook nadere toelichting onder 'financiële risico's')

De gemiddelde kosten voor isolatie tot aan de standaard bedragen €14.000. De onderbouwing hiervoor volgt hieronder. De onderbouwing van de grens van €40.000 volgt eveneens hieronder.

100% vergoeding voor versterkingsgebied

Hoeveel woningen komen in aanmerking:

42.674 woningen in het versterkingsgebied moeten nog verduurzaamd worden. Hiervan is 28% coöperatiebezit. Deze worden in de berekening niet meegenomen.

Particulier woningbezit² = **30.725**

Totaal kosten verduurzaming woningen in het versterkingsgebied: (30.725 * €14.000) circa 430 miljoen

We gaan uit van 15%³ ISDE-bijdrage

Dat betekent dat 85% betaald wordt uit Nij Begun

$430 * 0.85 = \underline{366 \text{ miljoen}}$

We gaan er realistisch gezien vanuit dat 95% van de doelgroep mee doet met de regeling en de

¹ Na 2010 voldoen alle woningen aan de isolatiestandaard vanwege bouwbesluit

² Commerciële verhuur wordt voor de berekening gelijkgetrokken aan particulier bezit maar krijgt een aparte uitwerking

³ 15% is op basis van ervaringscijfers uit de regio

aanpak: $366 * 0,95 = 347$ miljoen.

Voor deze doelgroep wordt een bedrag van €1.000 extra gerekend om passend bij de isolatiemaatregelen, een deel van de afwerking van de werkzaamheden te kunnen vergoeden. Extra kosten voor afwerking, als onderdeel van de isolatiewerkzaamheden ($€1.000 * 30.725$) is 30,7 miljoen.

Dit betekent de totale kosten voor huishoudens in het versterkingsgebied = $347 + 30,7 = 378$ miljoen.

100% vergoeding kwetsbare huishoudens (woningeigenaren)

Aantal kwetsbare woningeigenaren = 6.900. De aanname is dat het aandeel hiervan dat buiten het kerngebied valt evenredig is met het aantal woningen buiten het kerngebied. Dat leidt tot **6.049** kwetsbare woningeigenaren buiten het kerngebied.

Totale kosten verduurzaming woningen kwetsbare woningeigenaren ($0,85 * €14.000 * 6.049$) is 72 miljoen

We gaan er realistisch gezien vanuit dat 95% van de doelgroep mee doet met de regeling en de aanpak: $72 * 0,95 = 68$ miljoen

Voor deze doelgroep wordt een bedrag van €1.000 extra gerekend om passend bij de isolatiemaatregelen, een deel van de afwerking van de werkzaamheden te kunnen vergoeden. Extra kosten voor afwerking, als onderdeel van de isolatiewerkzaamheden ($€1.000 * 6.049$) is 6,05 miljoen.

Dit betekent de totale kosten voor kwetsbare huishoudens = $68 + 6,05 = 74$ miljoen.

50% vergoeding overige woningen in het gebied

Aantal woningen = totaal aantal woningen - versterkingsgebied - kwetsbare woningeigenaren = 253.910

Hiervan is 28% coöperatiebezit. Deze worden in de berekening niet meegenomen.

Particulier woningbezit = **182.815**

Totale kosten verduurzaming overige woningen ($182.815 * 14.000$) 2.559 miljoen

We gaan uit van 15% ISDE-bijdrage

Dat betekent dat 35% betaald wordt uit Nij Begun

$2411 * 0.35 = 896$ miljoen

We gaan er realistisch gezien vanuit dat 85% van de doelgroep mee doet met de regeling en de aanpak: $896 * 0,85 = 761$ miljoen

TOTAAL overzicht

	Variant: 85/95% deelname	Variant: 100% deelname bij 100% vergoeding/ 85% deelname overig	Variant: 100% deelname iedereen	
Budget verduurzamingsmaatregelen vanuit maatregel 29				1500
<i>Budget vanuit maatregel 28 voor tegenvallende kosten verduurzaming</i>				<i>118</i>
Kosten bijdrage aan Woningcorporaties	200	200	200	
Kosten versterkingsgebied	378	397	397	
Kosten kwetsbaren woningeigenaren	74	78	78	
Kosten overige woningen Groningen, Noord- Drenthe	761	761	896	
Totaal	1413	1436	1571	1500
<i>Totaal met budget uit maatregel 28</i>				<i>1618</i>

Onderbouwing investeringsplafond

Er wordt een investeringsplafond gehanteerd. Allereerst is het investeringsplafond bedoeld om te voorkomen dat een klein aantal woningen een groot deel van de beschikbare middelen gebruikt. Daarnaast is de insteek vanuit Nij Begun een verdubbeling ten aanzien van wat inwoners in de rest van Nederland aan subsidie ontvangen. De landelijke ISDE-regeling kent ook een maximaal te subsidiëren bedrag.

De praktijkervaring leert dat reguliere verduurzaming tot isoleren tot de isolatiestandaard vrijwel nooit duurder is dan €35.000,-. Het investeringsplafond was daarmee in eerste instantie ingesteld op €35.000. Er zijn echter grotere woningen of van slechtere staat waarbij de kosten voor isoleren hoger dan €35.000 euro zullen zijn. Vanuit de regio kwam daarom de vraag of het investeringsplafond ook verhoogd kan worden. We willen ten alle tijden waar kunnen maken dat alle inwoners aanspraak kunnen maken op de subsidie waar zij recht op hebben. Het plafond op €40.000 instellen kost circa €20 mln . extra en wordt gezien als een redelijke extra uitgaven ten opzichte van het totaal. Hiermee kan de 50% subsidie (inclusief ISDE) aan bewoners nog steeds worden gegarandeerd. Met een verhoging van het investeringsplafond naar €40.000 kan 97% van de woningen worden bediend. Bij een nog hoger plafond is het effect beperkt, dit kost vooral veel extra waarbij slechts een kleine groep extra binnen het plafond valt.

Toelichting op de berekening

Onderbouwing gemiddelde Kosten verduurzaming

Om de gemiddelde kosten voor verduurzaming te berekenen is er gekeken naar al lopende projecten waar een verduurzamingsadvies voor is afgegeven. Er is een databestand aangelegd met de uitkomsten van bijna 1000 adviesrapporten. De adviesrapporten zijn opgesteld door verschillende adviseurs, werkzaam bij één bedrijf. In het databestand zijn het type maatregel en de kosten opgenomen om te voldoen aan de isolatiestandaard. Daarnaast is er in het bestand aangegeven om welke type woning het gaat (vrijstaand, 2/1 kap of hoekwoning, tussenwoning, appartement), in welke periode een woning is gebouwd en hoeveel ISDE er kan worden aangevraagd.

Voorgestelde maatregelen die terugkomen in de adviesrapporten zijn:

- Gevelisolatie
- Dakisolatie
- Vloerisolatie
- Isolerende beglazing
- Ventilatiesystemen

Op basis van deze gegevens (cijfers uit 2021, geïndexeerd voor 2022/2023) zijn de gemiddelde kosten uitgerekend per woningtype met onderscheid tussen de bouwperiodes van voor en na 1945. In onderstaande tabel staan de gemiddelde bedragen weergegeven. Circa 10% van de woningen was al op norm. In deze woningen hoeven dus geen maatregelen te worden genomen om te voldoen aan de isolatiestandaard. De kosten hiervan zijn dus €0,-. Door dit soort gevallen dalen de gemiddelde kosten per woning natuurlijk sterk. We hebben echter geen reden om te verwachten dat de percentages voor de overige woningen anders liggen dan die uit deze steekproef. Dit verklaart gedeeltelijk het verschil met modelmatige berekeningen van de verduurzamingskosten.

	<1945		1946-2010	
Woningtype	Gem. Kosten	Aantal	Gem. Kosten	Aantal
Vrijstaand	€ 21.696	208	€ 13.040	282
2/1 kap/hoek	€ 15.990	35	€ 12.075	188
Tussenwoning	€ 14.000	11	€ 12.610	145
Appartement	€ 12.889	8	€ 11.021	89

Vervolgens is er gekeken naar hoeveel woningen er per type aanwezig zijn in de woningvoorraad van de dertien gemeenten en is op basis van bovenstaande cijfers een gewogen gemiddelde berekend. De tabel geeft aan hoeveel woningen zijn beoordeeld om tot dit gemiddelde te komen. Vervolgens zijn deze gemiddelden per woningtype gebruikt om aan de hand van **alle** woningen naar woningtype in de regio, het gewogen gemiddelde te berekenen. Met gewogen gemiddelde wordt dus niet het gewogen gemiddelde van deze tabel bedoeld, maar het gewogen gemiddelde over de hele regio. Het gewogen gemiddelde komt daarmee uit op €13.161 per woning. Dit bedrag is zekerheidshalve naar boven afgerond, naar €14.000.

Monumentaal erfgoed

Daar staat tegenover dat er nog geen rekening is gehouden met erfgoed. In de dataset die is gebruikt voor het berekenen van de gemiddelde kosten voor verduurzaming zaten geen monumentale panden. De kosten voor erfgoed en monumentale panden vallen hoger uit. Voor het grootste deel zal het investeringsplafond ervoor zorgen dat er niet al te grote uitschieters ontstaan.

Of en wat precies de meerkosten voor isoleren van monumenten zijn ten opzichte van niet-monumentale gebouwen is lastig van te voren in te schatten en per situatie anders. Eventuele meerkosten hangen immers ook samen met welk verlies aan cultuurhistorische waarden acceptabel is en welke niet. Over het algemeen hoeft isolatie van monumenten niet duurder te zijn dan voor niet-monumentale gebouwen (een voorbeeld: achter- of voorzetbeglazing voor monumenten is niet veel duurder dan reguliere glasisolatie). Over het algemeen gaat het met name om of andere streefwaarden voor isolatie voor monumenten haalbaar zijn. Om die reden zijn juist de isolatiewaarden (en niet de subsidiepercentages) - in overleg met het ministerie van OCW - aangepast in de DUMAVA-regeling en de ISDE-regeling. Voor het grootste deel zal het investeringsplafond ervoor zorgen dat er niet al te grote uitschieters ontstaan. Daarnaast zijn er ook aparte subsidies beschikbaar voor het verduurzamen van monumentale gebouwen. In de verdere uitwerking worden de consequenties nader in beeld gebracht.

Afspraken woningcorporaties

Voor de Woningcorporaties wordt in totaal €200 miljoen gereserveerd. Voor de berekening van de kosten is gekeken naar wat er al is afgesproken met corporaties in de prestatieafspraken en welke aanvullende ambitie er uit Nij Begun voortvloeit.

Volgens de huidige Nationale Prestatie Afspraken worden woningen met energielabel E, F en G door woningcorporaties uiterlijk in 2028 versneld geïsoleerd. Belangrijk hierbij is dat dit niet mag leiden tot hogere huren en huurders voordeel hebben, vanwege lagere vaste lasten. Voor de overige woningen in hun voorraad hebben Woningcorporaties hun eigen verduurzamingsplannen en ambities.

Vanuit Nij Begun willen we een extra bijdrage leveren aan deze plannen om ervoor te zorgen dat ook huurders kunnen profiteren van de voordelen van een energiezuinige woning. Voor de berekening van het aandeel voor de woningcorporaties is gekeken naar wat particulieren in een gelijke situatie zouden krijgen. Doordat woningcorporaties al een lopende verduurzamingsaanpak hebben waar de middelen aan kunnen worden toegevoegd is afgesproken dat zij een bijdrage krijgen die gelijk staat aan 60% van het aandeel⁴ dat particulieren gemiddeld zouden ontvangen⁵. Dit komt neer op €200 miljoen. Met corporaties is afgesproken dat dit gaat om een nettobijdrage. In het bestedingsplan zal worden uitgewerkt op welke wijze dit zal worden vormgegeven en hoe eventuele belastingafdrachten gecompenseerd kunnen worden. Voor de dekking tot maximaal 20 miljoen kunnen de reserve middelen uit maatregel.

In de uitvoering van maatregel 29 wordt gemonitord of de ambitie uit Nij Begun - alle woningen geïsoleerd tot aan de standaard voor woningisolatie - kan worden behaald. Wanneer blijkt dat de woningcorporaties hier onvoldoende toe in staat zijn ondanks deze extra impuls, wordt er met de woningcorporaties opnieuw bekeken wat nodig is om de ambities alsnog te behalen. De afweging vindt plaats binnen de bredere context van de Staat van Groningen waarbij ook de voortgang van de particuliere woningvoorraad wordt meegenomen. In de Staat van Groningen is de ambitie om alle woningen te isoleren tot de standaard wettelijk vastgelegd.

Bijdrage ISDE

In de berekening wordt uitgegaan van een ISDE van 15%.

In principe is er gemiddeld 30% ISDE-subsidie als er 2 maatregelen worden genomen. Uit ervaringscijfers van de regio lijkt dat in de praktijk maar 15% te zijn. We gaan uit van een conservatieve berekening zodat de risico's beheersbaar blijven.

De regio BZK gaan samen verkennen hoe het kan dat de ISDE in deze gevallen zo laag is uitgevallen. Wellicht dat dit leidt tot aanpassing van de aannames (gemiddelde bijdrage vanuit ISDE gaat omhoog) of aanpassing van de ISDE-regeling, waarmee ook de gemiddelde bijdrage vanuit de ISDE omhoog zal gaan.

⁴ Het gaat hier om een rekenkundig gemiddelde dat wordt gehanteerd voor particuliere woningeigenaren. De werkelijke kosten voor isolatie tot aan de standaard vallen voor woningcorporaties waarschijnlijk hoger uit

⁵ Onder voorbehoud dat dit past binnen het Europees mededingingsrecht